

MEGINT AZ ANTIMILITARIZMUSRÓL

— „Igen“ — mondottad még egyszer és jelentőségteljesen —, „a mi demokráciánknak gazdaságilag és politikailag kell megerősödni, nem katonailag. Nincs szükségünk a hadseregre, mert mi építeni akarunk, nem gyilkosokat nevelni!“

A füttös kalauz ekkor másodikat sipolt. A tömött villamos elindult veled és beszélgető társaddal. Én meg ottmaradtam a megállónál, tarkomban a mondanivalóval, amit erre a kijelentésre válaszolni akartam.

És mivel nem mondhattam el Neked, elmondom hát mindenkinek.

Azt, kedves ismeretlen polgártárs, hogy a demokrácia gazdasági és politikai megerősödését kívánod, politikai jószándékodat mutatja. Ez utóbbi érdemessé teszi az álláspontod helytelenségéről való meggyőzés kísérletét.

Kezdjük a végén. Abból a megállapításból, hogy a demokratikus hadsereget gyilkosokat nevelő testületnek tekinted, az világlik ki, hogy az új honvédség lényegével nem vagy tisztában.

A demokratikus honvédség ugyanis néphadsereg. Ebben a hadseregben nincsenek kiváltságos, áthághatatlan kasztoik. Itt bárkiből lehet akár a legmagasabb rendfokozatú tiszt és ehhez csak egyetlen, de elengedhetetlen feltétel szükséges a demokratikus meggyőződésen kívül és ez: a rátermettség.

Mivel a demokratikus honvédség valóban néphadsereg, természetesen más a szelleme, fegyelme is, mint a régi Horthy-féle honvédségé. Az új honvédséget nem a fölé-alárendeltségi viszony kizárólagos uralma jellemzi, hanem valami, ami ennél sokkal több: az igazi bajtársiasság. A merev, drillszerű fegyelmet is lényegesen erősebb rendszer helyettesíti: a szükségszerűség felismerésén alapuló öntudatos fegyelem.

De mások természetesen az új honvédség céljai is, mint a régié voltak. A Horthy-honvédség befelé az elnyomás, kifelé a hódítás fegyveres eszköze volt. A demokratikus honvédség nem egy kiváltságos rétegé, hanem az egész magyar népé. Éppen ezért sohasem lesz használható demokratikus magyar törekvések elnyomására, vagy idegen, demokratikus népek országainak meghódítására.

Ezt a honvédséget nem „gyilkolásra“ neveljük. Ellenben igyekszünk a nem megfelelő politikai, kulturális és műveltségi fokon lévő bajtársainkból tájékozott, magas népi kultúrájú és általános műveltségű, derék magyar férfiakat nevelni. Megtanítjuk őket továbbá arra, hogy miként kell élniök, ha valóban áldozatkész hazafiak akarnak lenni. Elsősorban pedig arra tanítjuk, hogy mint katonák, adott alkalommal eredményesen meg tudják védeni hazánkat és demokráciánkat.

De persze, ezenkívül megtanítjuk őket kellőképpen gyűlölni ellenségeinket: a nép ellenségeit. És ezen a téren tényleg nem ismerünk tréfát vagy megalkívást. Aki a nép jogaira, vívmányaira, szabadságára tör, annak valóban nem szándékszunk kegyelmet adni. Ez azonban még a törvények szerint sem „gyilkosság“, csupán kényszerű védelem. Ne feledd a kossuthi szót: „Aki téged kövel megdobj, dobd vissza mennykövel.“

Ellentétes a véleményem a Te felfogásoddal abban a kérdésben is, hogy szükséges-e a hadsereg. A hadseregre és pedig demokratikus hadseregre igenis szükség van. És ez nem jelenti azt, mintha a demokratikus szomszéd népekkel nem feltétlenül akarnánk a békes jóviszonyt fenntartani. Sőt, éppen ellenkezőleg: a kicsiny, de jól képzett és felszerelt demokratikus hadsereg ad megfelelő erélyt a demokratikus kormány vezetőinek arra, hogy a reakció békebontó, viszályt és nézeteltérést szító törekvéseivel szemben érvényt szerezzen a maga demokratikus külpolitikájának: a szomszéd népekkel való békes együttműködésnek, megértésnek és barátságának.

Hogy ez mennyire így van, annak bizonyítéka, hogy nem csupán Te és néhány, bár helytelenül gondolkozó, de kétségkívül jószándékú társad akarja a hadsereget megszüntetni, hanem ugyanezen a nézeten van az egész magyarországi reakció is. Nyilván azért, mert nemcsak azt érzi, hogy erre a hadseregre nem támaszkodhatik, hanem mert tudja, hogy a demokratikus honvédség az ellenforradalmi célok megvalósításának legfőbb akadályja.

Nézz egyébként körül a világon és látni fogod, hogy a legdemokratikusabb államoknak is van, és pedig igen jelentős és jól felfegyverzett hadseregük. Nemcsak a világ legbékeszeretőbb országának: a Szovjetuniónak, de a többi demokratikus nagyhatalomnak ugyanúgy. Sőt maroknyi és igen demokratikus népeknek, mint a dánoknak, norvégoknak, svédeknek, svájciaknak is. Holott ez utóbbiaknak például évszázadok óta senkivel sem volt háborújuk. Ezenfelül semlegességüket nemzetközi szerződések biztosítják.

Vagy gondolj arra, mi lett volna annak a következménye, ha a Szovjetunió vezetői is feleslegesnek tartották volna a hadsereget? Emlékezz vissza, mennyi könnyet, vért és verejtékcseppet hullatott Anglia a második világháború elején, mert régi vezetői nem gondoskodtak idejében korszerű hadseregről. Maga a hadsereg létezésének ténye egyébként sem jelent agresszív külpolitikát. Demokratikus országban a hadsereg a kormány eszköze és nem megfordítva. Ez biztosítja a hadseregnek saját és idegen demokratikus népek céljaiért, valamint saját és idegen reakciósook ellen történő felhasználását.

Ne mondd azt, hogy a mi demokráciánkat sehonnan sem fenyegeti veszély. A nemrég leleplezett összeesküvés megmutatta, hogy a szabadságnak és a köztársaságnak le nem kicsinyelhető belső ellenségei vannak. De nemcsak befelé kötelező az óvatosság. Igaz ugyan, hogy közvetlen szomszédunkban csupa demokratikus ország van. Az elmúlt há-

ború azonban megmutatta, hogy a szabadság ügye egy és osztatlan, és nem korlátozható ország-, föld- és világrészekre. Amíg tehát fasizmus Spanyolországban és elnyomás például Görögországban létezik, addig egyetlen ország sem érezheti magát biztonságban.

De nemcsak a fasizmusok kipusztulásáig kell vigyáznunk szabadságunkra. A fasizmus a hódítóhajlamok legmohóbbika, de nem egyetlen fajtája. Amíg tehát hódító hajlamú országok lesznek a világon, az óvatosságot fel nem adhatjuk. A fejlődésnek pedig, az imperializmusok teljes és mindenütt bekövetkező bukásáig, még sajnos, hosszú és esetleg háborúktól véres utat kell megtennie. És ha már nem harcoltunk a szabadság megszerzéséért, legalább harcoljunk, ha erre sor kerülne, a szabadság megtartásáért.

Való igaz az, hogy demokráciánknak gazdaságilag és politikailag kell megerősödnie. Ennek elérésére mindnyájan mindent meg is teszünk. De mennél virágzóbb lesz demokráciánk gazdaságilag és mennél fejlettebb politikailag, annál inkább ingerelni fogja a hódítók étvágát. Ezért kell együttműködnünk a dűnavölgyi kis népekkel, valamint a szabadságszerető és tisztelő Szovjetunióval, amelyek természetszerű szövetségeseink. És többek között ezért is szükségünk van a demokratikus hadseregére.

Ez a demokrácia álláspontja a hadsereg kérdésével kapcsolatban. És az elmondottakból, ha igazán demokrata vagy, Te is levonhatod a következtetéseket: a demokratikus honvédség a magyar demokrácia gazdasági és politikai megszilárdulását szolgálja. Aki tehát a demokratikus honvédséget támadja, vagy egyenesen meg akarja szüntetni, az végső fokon a demokrácia kiteljesülését akadályozza. Szeretni és támogatni a demokratikus honvédséget, ez minden igaz magyar demokrata jól felfogott érdeke és egyben kötelessége is.

Lóránt Imre